

H. V. Gregersen har forsynet bogen med en række noter, der bl. a. ved hjælp af brevstof glimrende supplerer fremstillingen. Desuden har han udarbejdet et omfangsrigt og præcist personregister, der sammen med en række slægtstavler bag i bogen gør det lettere at orientere sig i erindringsværkets store persongalleri.

Livet igennem var Mørk Hansen en flittig skribent på nationale, politiske, religiøse og kirkehistoriske områder. Hvor flittig kan man se, af den bibliografi, H. V. Gregersen har samlet, og som er aftrykt som supplement til bogen.

H. P. Clausen

Hakon Gjessing: Drengår og manddomsvirke i Tønder. (Udgivet af Historisk Samfund for Sønderjylland, 1968). 167 s.

Mon ikke de upretentiøse erindringer og biografier, som Historisk Samfund for Sønderjylland udsender i den såkaldte »lille serie«, er de mest charmerende publikationer, vi har på det danske marked for historisk litteratur? Det sidst udsendte bind, afdøde dommer Hakon Gjessings erindringer fra sin opvækst og sit senere virke i Tønder kan i hvert fald absolut gøre krav på at kaldes indtagende.

Hakon Gjessing fødtes i Tønder i 1867 som søn af den dansksindede advokat Jens Georg Gjessing, der valgte at fortsætte sin gerning i byen efter 1864. Efter faderens død flyttede familien til Ribe, hvor Hakon Gjessing fik sin skolegang, men ved genforeningen vendte han tilbage til Tønder som dommer.

Hans efterladte manuskript er nedskrevet i 1938-39 og er altså nu udgivet. Det er en blanding af ting,

han har hørt og oplevet i de tidlige drengår i Tønder, gengivet i en skøn-som blanding med humor og sans for det pittoreske. Denne del af bogen er den mest omfattende og også langt den interessanteste. Skildringen af hjemkomsten og af problemerne med at få dansk ret til at træde i stedet for tysk efter 1920 er kort og mere episodisk.

Bogen giver et levende og morsomt billede af Tønder mod slutningen af forrige århundrede. Personer og begivenheder aftegnes i hastige, men klare rids, og lillebyens atmosfære, dens dagligdag og dens beskedne festivitas ved markederne og når teaterturneerne kom, træder tydeligt frem. Man har, trods det undertiden anekdotiske præg, der kan ligge navnlig over de partier, der gengiver stoffet på 2. hånd, en tydelig fornemmelse af, at billedet virkelig gengiver den virkelighed, der oplevedes med drengens øjne.

Det nationale problem løber naturligvis gennem bogen. Men det er væsentligt at understrege den vægt, Hakon Gjessing lægger på at vise, hvor lille rolle problemet reelt spillede i den daglige omgang tøndringerne imellem. En undtagelse var her seminaristerne, der var fremmede fugle i byen. Oplevelsen af de nationale modsætningers begrænsede indflydelse på hverdagen i Tønder er vel til dels udtryk for, at det er set i barnets perspektiv, men det er nok også i et vist omfang udtryk for den faktiske situation. Også senere har de nationale problemer jo haft mindre brod i Tønder end så mange andre steder.

Landsarkivar Peter Kr. Iversen har givet Gjessings manuskript en let retouche og har forsynet den lille, særdeles læseværdige bog med en kort, men absolut tilstrækkelig kommentar.

H. P. Clausen